

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

За Касаблянкою Андана

Висадження американських військ у північній Африці було виразним знаком, що в теперішній війні, яка обнімає цілу земську кулю...

Як не вайко догадатися, на першому місці щодо ваги стоїть Туреччина. Виходить це ясно з її положення на самім вході до Малої Азії...

До цього часу турок постійно голосив усім, що він нейтральний, що він до війни не мішається. Це очевидно зверталось передовсім проти держави, котра збиралася до походу в тому напрямі...

Нарада в Андані є чимось більше, ніж самою стрічкою між британським прем'єром і турецьким президентом. У конференції взяла участь велика маса воєнних знавців.

Нарада в Андані є доказом, що Туреччина вже Німеччині не боїться. Це знак, що нині вже Гітлер більше журиться становищем до Німеччини збоку Туреччини, ніж Домет Інону журиться становищем Гітлера до Туреччини.

Війна Ще Буде Дуже Тяжка і Коштовна

З того, що Об'єднаним Державим іде від довшого часу добре, та що оферзивний дух є тепер по їхній стороні, не треба заключати, що вже й надалі піде все легше й скорше.

З того, що в листопаді ми нанесли японцям величезних ударів і дуже великих корабельних втрат, не виходить, що Японія знову не зачне наступати і то на ще більші розміри як досі.

З того, що ми досягнули в такій галузі воєнної промисловості як будова літаків небувалі рекорди, не можна думати, що ми вже продукуємо забагато, бо потреби з кожним місяцем зростають і зростають ще більше, як тільки зачнетись інвазія Європи.

Це є ті речі, над якими треба постійно застановитись, коли хочемо бути спокійні за вислід війни. Бо колиб так не було, то чи треба було б їздити по фабриках і промовляти до робітників, наприклад, лютського героїв, капітанів Рікенбакерови, що то визнає робітників не думати про всьмигодний день праці...

Пам'ятаймо, що тепер то вже кожному з нас остільки легше на душі, коли заставляємо себе до більшої праці й більших жертв, що всі ми відчуваємо, що найгірше вже минуло, що є вже якісь певні позначки, що вороги слабнуть, що народи, що є під ворожими окупаціями, щораз сильніше реагують...

Та подумай, Гнате! Аджеж і в збрехав перед тобою! А якже, прости Господи гріха, збрехав. Сказав, що ти розбудив мене зі сну, а то неправда. Куди мені до сну, Гнате! Горю мене притисло! Біда мені грозить, не приведи Господи, яка біда!

— Та це так егомосьт видумують? — з лагідним докором спитав Деменюк, немов обертався до капризної й безпомічної дитини. — Яка біда? — О, не видумую, Гнате, ні! Аджеж слухай, що мені нині сталося! Раю пані принесла мені сама каву. Я здивувався, але в серці в мене щось твохнуло, немов шепнуло мені: стержись! І справді сіла й почала розмову. Судячи-не-туди закидає, мов кіт довкола сала заходить, аж нарешті вийшла з тим, що її коханому синові треба грошей, та й то багато грошей.

ТАКИ ДУЖЕ ПОТРІБНА УКРАЇНЬСЬКА НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА

(Стаття надіслана).

Всі ми відчуваємо, що українська інформативна служба про українську справу тепер серед американських співгромадян сильно занедбана. Особливо але воно тому, що це діється саме тоді, коли твориться новий порядок світа.

Нема що закрити, що американська громадська опінія української справи нині так якби не знала. Пишемо "так якби" не знала, а не щоб вона в дійсності не знала. Українська справа не є нині, що правда, питаннем невідомим, але доцільно ведена акція серед американського громадянства усіми тими силами, що прямує до повенлення України такі поволі своє робити.

Очевидно, що годі припустити, щоб поважні політичні кола в Америці українською справою не цікавились. Вони, як припускаємо, знають, що конем не обідеши того питання, ізза якого властиво зачалася теперішня світова війна.

Не можна нарікати, щоб в старім краю, на Західній Україні чи теж на радянській Україні, в часі свободнішого життя так званої українізації, нім російській шовінізм не задавав усього промву українства, не появилось багато цінних українських праць з обсягу українознавства.

Не має мабуть сумніву, що такі Нью Йорк для такої бібліотеки найкраще надавав: сиб. І то не тільки тому, що тут найбільше скупчення українців, а тим чином така культурна, загально-національна установа могла б мати підпертя ширших шарів нашого громадянства, але також тому, що Нью Йорк є осідком не тільки найсильнішої американської преси, але також численних поважних наукових установ.

Цьому я ніколи не повірю! Це не може бути. — Може, чи не може, але я не чуюся тут безпечним. Я боюся. — Ну, чень вам удень нічого не станеться, а вночі, коли хочете, я можу почувати коло вас, у кухні. — Ні, ні, ні! — замахав руками о. Нестор, котрому при всім його страху навіть до голови не прийшло допустити якогось постороннього чоловіка, навіть тако, як Деменюк, почувати з ним разом в одній хаті. — Це цінащо! Це не допоможе. Хіба ти можеш, як що до того, дати мені захист?

при українським Католицьким Семінарі існує від кількох років звязок такої бібліотеки, про що кілька разів американсько-українське громадянство мало спосібність чути з відозв управні стемфордської установи.

Не маємо докладніших відомостей про це, які книжкові скарби вже удалося управі бібліотеки в Стемфорді згромадити та зберегти для української культури; невідомо нам теж ближче, як відбулися на збірних книжкових скарбах нещасливі випадки, що навідували ту установу, на всякий випадок ініціативу вчинену в тім напрямі в Стемфорді слід повтнити та треба її в імя добра української культури на американській землі належно цінити.

Рішальним чинником в справах Стемфордської Бібліотеки є, як відомо, Українсько-Католицький Ординаріат в Філадельфії. Він рішає щодо неї, а нам можна хіба піддати якусь сугестію. Це й робимо: Чи не було б корисним перенести Стемфордську Бібліотеку до Нью Йорку та віддати її під заряд ОО. Василян, які в своїх плянах розбудови найшлюбліше місце для цієї установи та на ньюорським терені найшлюбліше напевно ширше підпертя українського громадянства.

Такою культурною установою книжковими дарами і грішми певно підлероб таку загально-національну установу? Та найважливіше, що дотеперішня стемфордська бібліотека, розбудована на Української Національну Бібліотеку в такому центрі як Нью Йорк, стала джерелом доступним для ширшого кола дослідників української культури, а тим чином могла б сповняти важну роль в користь української нації.

Потреба Української Національної Бібліотеки у Нью Йорку є пекуча й вартоб нею заінтересуватись усім українсько-американським українцями. При бібліотечному ділі не важно, то хто завідує установою, не важно, хто вважається її власником, а важне тільки те, щоб вона була легко доступна тим всім, що з української книжки захочуть користуватись. Бо саме тоді бібліотека повинити призначену для бібліотеки культурну функцію.

— Утікати відси. — Куди? — Куди будь. До першого ліпшого хлопа, аби що підпереночувати. А завтра далі! Заберуся до Львова, а там я вже дам собі раду. Деменюк недовірливо похитав головою. — Нелегка буде справа! І в котрого хлопа ви можете чути себе безпечнішим, ніж тут? Хіба ви не знаєте наших людей? — А в Гердера? — Що? В Гердера? В коваля? — з зачудуванням скрикнув Деменюк. — Ви хотіли перейти відси до Грдера? — Ну, а якби так справді? Що, думаєш, вигнав би мене з хати? — Коваль? Гердер? А, Боже борони! А ще якби дізнався, на яке діло ви думаєте обернути свої гроші! Та він би цаші руки й ноги цілував. (Дальше буде).

ІВАН ФРАНКО Основи Суспільности

Повість

38)

— Алез вона в мене не була! Я її на очі не бачив, як тільки там у ковалевім огорді. — От і бачите! От і бачите! Біда моя з дівчиною, та й біда! — не то проговорив, не то простогнав Деменюк. — Ну, ну, Гнате, це ще не така страшна біда. Могла піти десь між посестри, погуляти, побалакати.. — Та я то розумію, прошу шу егомосьт, — поспішно перебив Деменюк. — Все то може бути! Але пощо вона бреше? Це мене тривожить. Аджеж знаєте, як вона в мене вихована. Ніколи не брехала. Чи зле, чи добре, вона все мені було скаже, а вже так забрихується, це ніколи не було її звичаєм. Та й тепер нема потреби. Адже коваль держить її як рідну дитину. Схоже погуляти, чи між посестри піти, то від же її не боронить. Пощо брехати і ще й вас у брехню втягати? — О. Нестор потішав Деменюка, як міг, хоча й видно було, що слова не пили йому просто з серця, з живого пере-свідчення. — Говорили уста, видупаючи звинчайні, птергі звороти, а думка тим часом шибнула в інший бік, мов потонаючий ухопилася за стебелину, що власне наділила по течії. І нараз він перемінявся. Зі спокійного, напівсонного, охлялого — він зробився оживлений, увесь затремтів, почав поспішно кидатись і жестикулювати, живо, з поспіхом вигворюючи слова, що доторкались уже не Маланки, не Деменюка, але її його власних гризот і клопотів.

